

не еднъжъ бъше казано при разглеждането на прѣдшествувавши походи, именно — че Фридрихъ много рано испратилъ Голца къмъ Глогау за наблюдение на русската армия, която, както той знаялъ, не можала да почне дѣйствията прѣди края на юлий. Ако той не би испратилъ Голца тѣй рано, то би ималъ до 60 000 войски срѣщу Лаудона, който и самъ въ туй време не билъ по силенъ. 2) Макаръ Фридрихъ и да би можалъ, като усили гарнизоните на силезските крѣпости, съ 80.000 войски да истика Дауна отъ Саксония и да вземе Дрезденъ до пристиганието на русската армия въ Силезия, но впослѣдствие отново би загубилъ Саксония и само

би отслабилъ армията си. 3) Вюртембергския принцъ билъ, сѫщо както и Голцъ, много рано испратенъ къмъ Колбергъ. 4) Въ този походъ прусситѣ били на всичкитѣ пунктове два пъти по слаби отъ противниците си (въ Померания вюртембергския принцъ съ 12 000 срѣщу 24.000 руски и Беллингъ съ 3.000 срѣщу 10.000 шведски войски, въ Саксония 35.000 срѣщу 60.000, а послѣ 50.000 и въ Силезия 60.000 срѣчу 130.000 войски), и на тѣзи пунктове, гдѣто произлизали главните дѣйствия, се располагали въ укрепени лагери (въ Померания — при Колбергъ, въ Силезия — при Бунцелвицъ и въ Саксония — задъ рѣкичата Трибишъ близо до Мейссенъ).

§ 99.

B

7-ия походъ въ 1762 година.

Положението, силитѣ, распредѣлението имъ и плановете на дѣйствията отъ двѣтѣ страни въ началото на 1762 година.

Войната, въпрѣки общото изнеможение на участвуващите въ нея държави, получила въ началото на 1762 година още по-голѣмо развитие. Вслѣдствие на съюза, сключенъ между двѣтѣ линии на бурбонския домъ, Испания била въвлѣчена въ двѣ войни: по сухо съ Португалия и на моретата съ Англия — войни, които и двѣтѣ можали да бѫдѫтъ полезни не за Испания, а за Франция. По важните слѣдѣствия отъ това били: 1) прѣкратяванието на прѣговорите, почнати въ 1761 година между Франция и Англия и отъ които зависило, както изглеждало, сключването на общия миръ въ Европа, — и 2) промѣнението на министерството въ Англия. И двѣтѣ тѣзи обстоятелства били твърдѣ незгодни за Фридриха, особенно послѣдното, тѣй като отъ тогава Англия отказала да дава на Пруссия субсидии, които ѝ плащала отъ 1758 го-

дина. Лордъ Бютъ (Bute), който замѣстилъ Питта, не само, че скъсалъ приятелските врѣзки между двѣтѣ държави, но и тайно се трудилъ да се сближи съ Австрия и Русия, въ ущърбъ на самостоятелността на Пруссия. За щастие на Фридрихъ, постѫпките на английския пръвъ министъ нѣмали никакъвъ успѣхъ. При всичко това Фридрихъ, напуснатъ отъ съюзниците си, намиралъ се въ толкова опасно положенѣе, че никой въ Европа, безъ исключение и на самия него, не се съмнявалъ въ близкото падане на Пруссия. Австрия била до толкова убѣдена въ това, че распунала даже до 20.000 вербувани войски. А Фридрихъ, спазвайки въ това трудно време удивителна твърдост на духа и търсящъ всички възможни срѣдства за спасение честъта и сѫществуванието на държавата си, обърналъ вниманието си на далечния